

LO TEATRO CATALÁ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanelement

REDACCIO
Y ADMINISTRACIO
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIO

En Barcelona. . . 1'00 pesseta trimestre.
Fora. . . . . 1'50 » »

ULTRAMAR

Semestre. . . 7 pessetas
Un any. . . 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atrassat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

No volem privarnos de publicar avuy lo retrato d' una de las tiples d' ópera que mes

aplausos van alcançar en Barcelona quant va cantar en lo Bon Retiro y en lo Liceo fa ja alguns anys. Nos referim á la Srta. Bazzani á qui molts dels lectors haurán sentit ab plaher en *Ernani*, *Ugolino* y altres *partitos* en los quals va demostrar sas magníficas facultats vocals y artísticas.

Hortensia Bazzani sentia verdadera passio per los catalans: just es que, ja qu' ara tenim ocasió, un periódich catalá deixi compèndrer que 'l públich de Barcelona se recorda dels triunfos de que aquí va ser mereixedora, puig al ferho aixís, corresponem á l' afecte que tant distingida artista professaba als que admiran son privilegiat talent. —P. DE R.

Srta. Hortensia Bazzani

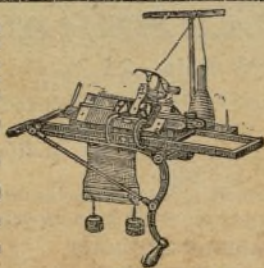
La companyía valenciana

Verdadera popularitat té alcansada entre 'l públich d' aquesta ciutat lo notable actor valenciá D. Manel Llorens, com son també moltes las simpatías de que gosan los artistas de la seva companyía que funciona actualment en lo teatro Calvo-Vico.

¿Perqué tenen tan favorable acullida las funcions que donan, fins al punt d' haver fet tornar de mort á vida 'l colisseu de la Gran-vía? ¿Perqué las obras que posan en escena obtenen aplausos sempre? ¿Será perquè 'ls autors sigan molt coneguts en Barcelona? ¿Será potsé sols pe 'l mérit dels artistas que dirigeix lo senyor Llorens? ¿O será tal volta perquè 'ls espectadors han vist en las

representacions del repertori valenciá quelcom que 'ls recordi 'ls bons temps de nostre benivol-

VICTORIA

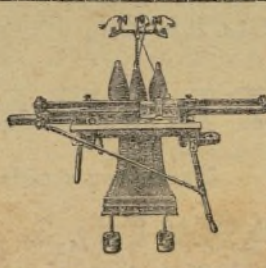

¡VICTORIA!

Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S' hi fan mitjas, calcetins, camisetas, y demás géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis. Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

gut teatro catalá, al contemplar la natural y típica pintura dels quadros populars de las costums de nostres vehins de Valencia?

Nosaltres, qu'hem acudit afanyosos á las funcions de que parlem, creyem que es un deber exposar las consideracions que poden ferse respecte al particular, á fi de que las tingan en compte nostres poetas, nostres actors y nostres empressaris que, féntsen cárrech, podrian seguir la millor senda per bé del teatro de nostra regió.

No fa molt temps que despres d'haver inaugurat lo teatro aixecat en lo carrer de las Corts los eminentes galans D. Rafel Calvo y D. Anton Vico, va presentarse per primera vegada en lo mateix local la companyia del Sr. Llorens, obtenint molt éxit y conservant lo calor que regnaba en lo colisseu.

Y aquet calor era degut tant sols á pertenéixer las obras á la escena típica d'una de las regions espanyolas. No cal duptarho: podent dir en proba de que era aixís, que 'ls mateixos artistes no van obtenir las ovacions que alcansaban en valenciá quant feyan obras escrites en castellá, com, per exemple, *La voz pública* que van posar sense cridar la atenció y ab menos aplausos que las produccions de sa peculiar especialitat.

També confirma aquet fet, la circumstancia de que en lo propi teatro 'un'altra companyia valenciana que va dedicarse exclusivament á treball castellá, no va poguer resistir gaires funcions, á pesar de tenir bons artistes y d'haver estat anunciada ab molta importancia (potsé ab massa). A bon segur que si 'ls artistes que la formaban haguessin donat á conéixer son mérit en obras de son repertori provincial, altre hauria estat l'éxit obtingut, baix lo punt de vista del negoci y de la gloria artística.

Ara han tornat á empéndrers en dit teatro las representacions valencianas, y 'l públich, ávit de véurer 'ls tipos populars que presenta la companyia y desitjós de contèmpnar quadros de costums ó familiars d'una regió germana, ha anat acudint al espectacle, y l'aplaudeix, y li agrada, y s'hi deleyta, y cada día trova nova complacencia en assistirhi; complacencia sols comparable ab la que véyam en los rostres dels espectadors en la sala de nostre teatro catalá en la época aquella en que las produccions que s'hi estrenaban, eran, á semblansa de las valencianas de que ara tractem, mirall que reflectia ab exactitut las costums de la terra catalana.

Fíxinse, donchs, quants tenen participació en la marxa que porta la escena del teatro regional de Catalunya, en que la diferencia que hi ha entre las produccions d'antes y las d'ara es causa de que vagi 'l repertori catalá perdent lo especial carácter que 'l feya célebre y notable; procurin los autors donar obras que tingan color local y no 's deixin guiar per l'afany antipatriótic que alguns tenen de catalanisar pro-

duccions estranjerias; pensin las direccions de las empresas qu'es mes convenient oferir treballs escénichs originals, que arreglos ó traduccions que en resultat final no portan profit ni honra; estudiin sempre 'ls artistes las comedias procurant buscá 'ls tipos entre 'ls que existeixen en nostras ciutats, vilas y pobles, ajudant aixís á que recobri la característica importancia cada estreno, y estiguin segurs tots, que de tal modo, ajudarán uns y altres á donar de nou sabor popular al género que 'ns convé cultivar si tenim ganas de arrelar fortament la existencia del teatro de nostre Principat.

Servir pot de reclam pera pensar qu'aixís convé, la consideració que demostra lo que passa en Calvo-Vico; perque es de pensar que tothom que hi acut, aniria encara ab mes gust, afició y voluntat á funcions purament catalanas y 'n surtiria, no sols content sino orgullós, perque 's tractaria de nostre teatro propi.

Aquestas consideracions saltan á la vista, y estem persuadits que si 'ls poetas, empressaris y actors qu'ara están fora de Barcelona, vejessin en lo teatro de la Gran-vía l'éxit qu'obté la companyia valenciana (y que 'l mereix certament), se las farian ells també y pensarian com nosaltres pensem al véureho y al resóldrers, ja qu'ells son fora, a créurer que las hem de fer públicas per medi d'aquest article, á fi de que 'n tinguin noticia y puguin ferne 'l degut mérit si volen cooperar, com deuen, al esplendor y gloria de nostra escena, qu'es gloria y esplendor de tots.—J. P.

La festa catalanista de Vilafranca

Molt contadas son, desde que la idea catalanista té vida, las solemnitats que poden compararse ab la inauguració del Centre Catalá Vilafranquí, celebrada lo diumenge últim en la pintoresca capital del Panadés. En realitat, no sabem que admirar més, si la fraternal galanteria de que fórem objecte los convidats á la festa, ó l'esclat d'entussiasme de una joventut ardorosa y anhelant de lluyta, que sent aletar en son cervell lo nou concepte de pàtria, que fins devant de la contagiosa corrupció que 'ns rodeja, fá concebir la esperansa de arribar al fi de nostra regeneració política pera obrirnos mes tart lo camí de una idea mes grandiosa encara: nostra regeneració social.

Per aixó no es fácil tasca ressenyar un acte en lo qual entran en competencia una munió de sentiments á quin mes noble, mes generós; en una paraula, fins al punt de que tots los que acoplats permaneixian en lo saló de espectacles del teatro Principal la tarde del 5 del corrent, semblaban moléculas que batian dins de un mateix cor, y que un esperit colectiu nos animaba á tots per igual. Baix la impressió de tals sentiments, y fins á risch de ser calificada ma actitud per mos constans amichs de

PAPER DE FUMAR

PLANAS

Marca registrada

Depósit: Unió, 2. — BARCELONA

FÉLIX CARRERAS

21, Riera Baja, 21

Unich representant de la acreditada Casa Biragli de Milán. Especialitat en corassas y armaduras complertas. Gran assortit de cinturons, diademas y altras joyas, en diferents metall propis pera vestuari de teatro.

Se lloga y se serveix per temporadas complertas mediant contracta, encare que siga per obras de gran espectacle.

PREUS SUMAMENT MÓDICHS

sempre, de candorosa ingenuïtat, vull deixar de adjectivar y criticar lo molt que allí's vá dir per los variats elements que avuy forman lo regionalisme català, fent constar tan sols que ab entusiasmas aplaudiments foren rebuts pe'l numerós públich concurrent a la inauguració, entre 'l que s' hi veyá lo bó y millor de Vilafranca y s' hi destacaba la hermosura de sas noyas adornadas ab la mantellina catalana.

Estaba lo teatro luxosament adornat, haventhi en lo centre del escenari la mesa ocupada per la presidencia desempenyada per lo jove tinent d' Alcalde D. Joseph Baltá, qui tenia á sa dreta al president del Centre Català Vilafranquí D. Pere Secases, y al Sr. Valls y Vicens en representació de la Lliga de Catalunya, y á la esquerra al representant de la Autoritat eclesiástica, al Secretari general del Centre Català de Barcelona D. Emili Asencio, al senyor Sunyol, á la Autoritat militar de Vilafranca y, ocupant taula apart, al Secretari del Centre Vilafranquí D. Mariano Roig.

En lo resto del escenari hi havia comissions y representants de varias societats catalanistas, entre las quals recordem la del Centre Català de Barcelona, la del Centre Català de San Sadurn de Noya, la del Centre Català de Reus, la de la Joventut Catalana, la de la Lliga de Catalunya, la del Centre Escolar Catalanista, la del Foment Catalanista y altras literarias, aixis com de diferents periódichs.

Lo President Sr. Baltá, en un breu discurs fent la historia del acte que s' anaba á realisar, digué que volia que en aquella solemnitat constessin las patrióticas y catalanas aspiracions que sentia la Corporació Municipal de la que forma part, quals declaracions digué que feya estant plenament autorisat per sos companys de consistori. Dit parlament fou coronat ab una nutrida salva d' aplausos.

Parlá luego lo President del Centre, D. Pere Sabases, qui féu un paralelo históric entre nostre poble y 'l que ocupa la part central-meridional d' Espanya; y analisant sas diferencias de caràcters degudas á que entre nosaltres hi ha mes sang dels celts y dels goths y entre ells abunda mes l' árabe y africana, vingué á deduir que nostre poble está mes ben adaptat pera la llibertat, com ho prova que fón l' últim en pérdrerla y 'l primer en protestar y procurar recobrarla, á qual iniciativa segueixen Galicia y Navarra, Valencia y Aragón; no sentnos difícil conseguirho, tant prompte desaparegué lo fals concepte que d' aquella y de la democracia tenen avuy los interessats sostenedors del centralisme, ja que fan com cegos que pretenguessin *parlar de colors, ó com sòrts que discutissin sobre una melodia*, terminant dihent que déu treballarse pera conseguir autonomia á Catalunya, Corts Catalanas y govern propi, sens acudir al separatisme.

Repercutia encara per los àmbits del espayós saló d' espectacles lo ressó dels vivíssims aplaudiments ab que fou acullit lo discurs del senyor Secases, quant s' aixecá pera usar de la paraula don Emili Asencio, secretari general del Centre Català de Barcelona, representat, com hem dit ja, per una escullida comissió en l' acte que 's celebraba.

Lo senyor Asencio fou bréu y expressiu en sa improvisació: digué que lo Centre Català de Barcelona havia sentit satisfacció íntima al tenir co-

neixement de la fundació del Centre de Vilafranca, satisfacció que aumentà al rébrer la tarjeta de convit pera assistir á la festa de inauguració.

En nom del Centre Català de Barcelona,—seguí dihent lo Sr. Asencio—jo saludo carinyosament avuy á la societat aquí reunida, com al mes novell de nostres baluards de defensa. Conti desd' ara en avant lo Centre Català Vilafranquí, ab lo leal y decidit apoyo de son vell amich lo Centre de Barcelona: junts marxarem á la reconquesta de nostra autonomia regional. Nostre lema es *¡Catalunya y avant!* y al adoptarlo quant fundárem la primera societat regionalista de nostra patria, várem fernes lo propósit de no plegar may nostra bandera mentres quedés grupo de catalans decidits á defensarla. Per aixó aumenta nostra satisfacció cada vegada que podem abressar nous companys de causa; cada vegada que fá batre nostres cors lo crit d' esperança que 'ns serveix de guia. No devem, donchs, defallir. *¡Avant, sempre avant!*

Acabá 'l senyor Asencio donant lectura á un curt y patriótic discurs enviat per lo President del Centre Català, D. Frederich Soler, qui no pogué assistir personalment al acte per trobarse lluny de Barcelona. Lo discurs de don Frederich Soler va ésser també molt aplaudit.

Enrahoná després don P. Muntanyola, representant del Centre Escolar Catalanista, dihent que per lo bon nom de la dignitat humana, los catalans deurían alsarse indignats contra certas subjeccions de la Espanya oficial. Seguí don Joseph M.ª Valls y Vicens, President accidental de la Lliga de Catalunya, qui en son discurs que llegí, copia algún párrafo de la admirable enciclica de Lleó XIII, sortida de la més santa de las cátedras, manifestant que 'ls que governan un poble deuen ajudar-lo en general fent la felicitat de la comunitat y del individuo, puig que en aixó consisteix la prudencia cívica, acabant dihent com á conseqüencia á la gent castellana que 'ns governa: *¡enrera, que no 'n sabeu!*

Parlá després don Antón Sunyol, en nom de la Unió Catalanista, qui entre altras cosas manifestá que dels Jochs florals n' han nascut centres, lligas, (lligas de las que deslligan, digué, no de las que lligan; referintse, sens dupte, á la escisió promoguda en lo Centre Català); y aquestas societats, los centres catalans y las lligas, son las columnas del catalanisme; mes la que jo represento pot ser la cimbra ó 'l punt d' arch del edifici, ja que té per mira reunir los elements dispersos del catalanisme. Compará també la política castellana á una familia en la qual lo germà gran, prenent estimar molt als demés germans, los obliga á portar los vestits y 'l calsat de la mateixa mida del qu' ell porta, sense fer cas de que l' un jamegui porque l' hi vé estret y l' altre rundini porque l' hi vé ample.

Usá també de la paraula en representació de la Associació de Propaganda, don Ferrán Alsina, qui 'ns digué que los que 'ns dominan tenen sentiments de doneta, sent un poble que té una mica de cor y gens de cap. Assentá que la idea de patria déu anteposarse á tota altra, puig devant d' aquesta idea todas las demés son secundarias y que no déu haverhi distincions de creencias, ni de cap classe.

Del mateix modo fou aplaudit D. Narcís Verdager Callís, representant del Foment Catalanista y director del periódich «La Veu de Catalunya» dihent

GRAN DEPÓSIT DE PIANOS
F. HENRIQUEZ Y COMPANYIA
Cortes, 293-295 Barcelona

VENDAS Y CAMBIS DE PIANOS Y ARMONIUMS AL CONTAT Y Á PLASSOS

En aquesta casa 's venen mellors pianos y ab major baratura que en cap altre magatsem de Barcelona.

ANUNCIS DE FIL Y COTÓ

Nou sistema de propaganda

que, qui 'l prova, no 'l deixa més

Bó per empresas de teatro

Per informes, preus y detalls, Aribau 93, 3.er 1.^a

que brega per Déu y per la pàtria. Los termes de son discurs foren fogosos y de brillant oratoria, acabant excitant la activitat de tots en pró dels demes catalanistas, puig que 'l temps modern es de lluytas pacíficas.

Mossen Angel Garriga, representant del Ilustre Sr. Degà del Vallés, pronuncià un breu y sentit discurs dihent, que com a sacerdot y com soldat de Catalunya, debia sostenir la fé y la pàtria. Per últim, finalisà la sessió lo Sr. Secretari del Centre Vilafrancu, lo senyor Roig, qui en son discurs de gracias féu ressaltar qu'era vergonyós pera Vilafranca que contaba entre sos fills, patricis tan insignes, promovedors del actual renaixement, com los senyors Milà y Fontanals, Vidal Valenciano y Morgades Gili, lo restaurador del cenobi de Ripoll—qual monument tots sabem quanta significació té en la historia pàtria—, no tingués un poderós núcleo catalanista que en aquesta comarca servis de mur á aquet desbordament de vicis y ódis que de Madrit nos venen.

Tal es, en resúm, si no bé, al menys fielment concretat, lo que 's va dir en la inauguració del Centre Catalá Vilafrancu; faltantnos agregar que hi estigueren representadas, á mes dels que ja havem citat, las societats y periódichs següents: lo Centre Catalá de Sabadell, lo Centre Catalá de S. Sadurní, La Joventut Catalana de Barcelona, «El Labriego» de Vilafranca, «Lo Catalanista» de Sabadell, «La comarca del Noya», de S. Sadurní, «Lo Somatent», de Reus, «La Renaixensa» y Lo TEATRO CATALA, de Barcelona; havent enviat explicitas comunicacions de adhesió La Lliga Regional, de Manresa, lo Concell Regional y lo Centre Catalanista, de Reus, «L' Art del Pagès», de Barcelona y «Lo Sampoleuch», de San Pol de Mar.

Terminat l'acte oficial de la inauguració, nostres amichs de Vilafranca nos acompanyaren á donar uu passeig per la vila y á ensenyarnos la histórica casa Baltá, antich palau dels Reys d' Aragó, cuyadosament restaurat, y algunas iglesias, entre ellas la de Sant Joan que conta més de sis sigles, en quins edificis poguérem observar preciosos detalls arquitectónichs.

Pera complement de la festa, organisaren los incansables socis del Centre Vilafrancu un verdader festival. En lo teatro del Tivoli s'hi representá aquella nit *Las joyas de la Roser* y *Tal hi vá que no s'ho creu*: en los entreactes tocaba en lo jardí una escullida orquesta, é hi hagué fochs artificials y cants populars pe 'l Coro del Panadés, que agradaren molt á la concurrencia. L'aspecte dels jardins no podia ser mes animat y delectós: fins per mateixos fills de la població senti assegurar, que ni en día de festa major hi assisteixen mes personas.

Las obras que 's posaren en escena han donat ja merescuda fama á sos autors los senyors Soler y Vidal Valenciano; pero hem de fer especial menció de son desempenyo. ¿Qué més podem dir en elogi dels actors, sino que quants amichs nos trovábam en lo palco presenciand la representació, quedárem tots sorpresos al dirnos que 'ls actors eran aficionats? En efecte, los senyors Oliveras, Alayó, Giralt y 'ls germans Sabat (D. Joseph y D. Miquel), interpretaren perfectament sos papers, especialment l'últim que féu un Mateu acabat, aixís com la coneguda actriu catalana Sra. Pallardo que desempe-

nyá lo seu de unamanera admirable, com acostuma ella.

Réstans tan sols, avans de terminar nostre comés, remerciar ab tot lo cor la fina galanteria y excessivas atencions de que fórem objecte per part dels Srs. Secases, Roig, Baleta y altres individuos del Centre Catalá de Vilafranca, quin nom sentim no recordar. Vilafranca ha sigut pera nosaltres lo que son nom indica, per lo generosa, entusiasta y franca acullida que hi hem trobat.

Si 's tractés de la inauguració de un Centre Catalá format per element novell, tal volta 'ns creuriam ab dret de donar alguns consells; mes, ¿cóm podem ferho tractantse del Centre Catalá Vilafrancu, que té al seu devant al Sr. Secases, quina activitat y treball várem conéixer y aplaudir anys enra, allí en los alhors del renaixement del catalanisme polítich? Lo únich que podem fer es alegrarnos de son despertament, y esperar la repetició en diferents llochs de Catalunya de festas com la que acabem de descriurer.—J. B. O.

Dos cops reyna

(A ma simpática amiga T. R.)

¡Si me 'n feyas de goig!.. Bella y ayrosa,
seguda ab majestat sota un dosser
de flors, d'entr' ellas tu la mes flayrosa,
¡que hi esqueyas de bé!

Quant te vaig oferir la rosa blanca,
veyent lo teu rubor, vaig dir per' mi:
—¡Quina gentil modestia son cor tanca!—
Y, goijos, somriguí.

Y quant, al aixecarte tremolosa,
te vaig dur, fent brasset, al rich sitial,
semblá potser que á mes d' una envejosa
ton brill li feya mal.

En tals moments ¡y que petit me veyas
si posarme gosaba al costat teu!
Ton sonriurer després ma pòr desfeya
com raig del sol la néu.

Dos cops reyna has sigut, y aquesta gesta
vull que 't recordi mon senzill amor:
quant jo vaig ferte Reyna de la Festa
¡ja ho eras del meu cor!

RAMÓN MATEU.

REVISTA D' ESPECTACLES

NOVETATS.—LA DUQUESA DE ALTORA, *drama en tres actes y en prosa, original de don Jaquim Arjona.*

No sovintegan per cert las ocasions en que las obras dramáticas estrenadas á Madrit mereixin la mateixa acullida al ésser presentadas en nostra capital. Obras hem vist que, havent obtingut en la Cort un éxit extraordinari, ab prou feynas s'han sostingut unas quantas nits en los cartells de nostres teatros y vice-versa; altrás que allá tot just han passat, han lograt aquí un éxit satisfactori. No tractarem ara d'esbrinar lo perquè de tal incompatibilitat de gustos entre 'l públich madrileny y

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADH

compostas de Morruho (principi actiu del oli de fetje de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFÓSITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l'ús constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d'aquet remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s'administran ab éxit en las clínicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitales de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituít ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Escribá (Fernando VII): á la menuda, en todas las farmacias

lo públich barceloní: 'ns falta espay y temps, y ademés nos apartariam del nostre objecte al trassar las presents ratllas.

A *La Duquesa de Allora* l'hi ha capigut la honra de ser una de las obras que, si aplaudida va ser al estrenarse á Madrid, ab iguals aplausos ha sigut rebuda al representarse en nostre teatro de Novetats.

Y á fé que tals aplausos no poden ser més merecuts. *La Duquesa de Allora* es obra de un autor novell, ja que si no anem equivocats es la primera que dona al teatro; pero que no obstant acusa un domini de la escena y un art en manejar lo diálech, no comuns y que altres autors, ja vells en l'ofici, no igualan.

Lo senyor Arjona ha ideat una accio senzilla y sobre ella ha basat la seva comedia, no ab l'afany de obtenir l'aplauso del públich presentantli una série d'episodis efectistas ó un problema trascendental de difícil resolució. No hi ha tal cosa: lo senyor Arjona 'ns ha presentat una obra veritat, que interessa en mitj de sa senzillés, que con mou intensament en certs passatjes, y que atrau y cautiva tota ella per las bellas qualitats que l'avaloran. Lo primer acte conté una exposició clara y concisa; quatre rasgos que 'ns posan en antecedents sobre'l lloch en que s'ha de desarrollar la trama y 'ns fan conéixer als personatjes que en ella intervenen. Frederich, autor dramátich reputat, amich de tot cor de Carlos, al que guía en los primers passos que aquest dona en lo teatro; Angela, la estimada de Carlos y actriu que ha de estrenarli lo drama, y Elena, nort-americana rica é independent y gran admiradora del art.

Aqueixos son los principals personatjes de la obra: los restants sols intervenen en la acció de una manera secundaria, exceptuant la mare de Carlos que no 's presenta fins al tercer acte y es la que dona 'l desenllás á la comedia.

L'interés dramátich se pot dir que no 's deserta en *La Duquesa de Allora* fins á mitj segon acte. Lo drama de Carlos está representantse y lo públich se mostra reaci (hi ha que advertir que la escena té lloch en l'escenari de un teatro).

Han passat lo primer y segon acte sense un aplauso; l'autor está desalentat y sense esperansas de salvar la obra. Se comensa lo tercer acte. y autor y actors se disposan á renyir la batalla decisiva. Angela va á sortir á la escena tremolant de por per l'èxit del drama; pero allí está Frederich, l'amich de cor, que ab lo seu saber y experiencia l'aconseylla y la besa en lo front pera donarli l'ánimo que tant necessita. Carlos sorpren aquest bès y los celos, que ja de temps lo consumian, esclatan poderosos; insulta furios al seu amich y acusa á ella d'enganyarlo. Angela, no obstant lo seu desespero, al véuerers injustament acusada, surt á escena y salva la obra. Mes los celos tenen cego á Carlos y's concerta un desafio ab Frederich; pero arriba la mare de aquell, abraça plorant de goig al seu fill y á Frederich é ingénuament refereix lo molt que aquet ha fet per ells, fins que Carlos no pot duptar que l'home que abriga tants bons sentiments en lo seu cor, no haguéra sigut capás de robarli la seva ditxa.

Tal es l'argument de la obra del senyor Arjona, argument sobri, que logra interessar y con mouer al públich y que 's va desarrollant naturalment,

sense efectes rebuscats ni sorpresas violentas, que no resultan la major part de las vegadas.

La execució fòu esmerada, acusant á cada punt la experta mà del senyor Mario, qui per la seva part féu un Frederich Cetina irreprotxable. La senyora Guerra representá ab molt acert una vella aragonesa y digué frases ab verdadera emoció. Bé las senyoretas Martínez y Bernal y 'ls senyors Sánchez de León, Garcia Ortega y demés. Tots plegats junts ab l'autor fóren cridats al prosceni al final del segon y tercer actes á rébrer los aplausos del numerós públich que omplía 'l teatro.

Lo senyor Arjona es fill de Barcelona y no dubtem que per aquet motiu l'hi haurán sigut doblement grats los aplausos ab que lo públich de aquesta ciutat ha saludat la seva aparició en la escena, aplausos que á bon segur li servirán d'estímul pera escriurer novas obras y recullir nous lloers en lo ample camp del art dramátich.—M.

ELDORADO.—Divendres últim tingué lloch lo benefici de don Ricardo Calvo y ab tal motiu, hi va haver ocasió pera demostrarli las simpatias ab que conta en nostra ciutat.

Se posá en escena lo drama *Don Alvara o La fuerza del sino*, qual interpretació sigué inmillorable, especialment per part de la senyoreta Guerrero, que tragué gran partit de sa poch favorescuda part de Leonor.

Igualment lo beneficiat estigué inspiradísim en son treball, fent esclatar continuos aplausos ab sa bella dicció que tant entusiasmá á gran número d'aficionats al art dramátich.

Tot sigué extraordinari en aquesta funció, aixís la concurrencia que omplía lo teatro, com l'entusiasme final y la insistencia pera que don Ricardo Calvo dirijís la paraula al públich.

Aixís ho féu, dihent que no sabia com agrahir aquella ovació que admetia perque suposaba que anaba dirigida al recort del que havia vestit aquell mateix hábit qu'ell portaba, y agrahia ab tota l'ánima véuer que tots recordaban al sér qu'ell més havia estimat en aquest món, al seu malaguanyat germá Rafel.

Aquestas sentidas frases aumentaren l'entusiasme del públich que féu aixecar lo teló infinitat de vegadas.—T. GRANER.

CALVO-VICO.—Lo dimecres de la setmana passada, va estrenarse en aquet teatro per la companyia valenciana qu' dirigeix lo senyor Llorens, lo drama en 3 actes y en vers, original del conegut escriptor valenciá don Francisco Palanca, que dú per títol *Decrets de la Providencia*. Com per la circumstancia de verificarse l'estreno en dimecres no poguérem publicar la revista de aquet drama en lo número de dijous y avuy al péndrer la ploma pera ressenyarlo nos trobem ab que la obra está ja judicada d'un modo molt favorable per tota la premsa local, nos limitem á dir, respecte de *Decrets de la Providencia*, que lo llenguatge es elegant y correcte y lo vers armoniós y fácil, circumstancia que fá sia sentida sa representació ab agradabilitat.

Com á argument, tot y sentne molt convencional, lo públich pren marcat interés per lo desenvollop del drama y aplaudeix ab justicia en diferents passatjes. Té la obra escenas en que s'hi riu de gust,

Carme, 33

Máquinas de cusir, máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Aparatos para pendre dutxas.

Carme, 33

especialment en lo primer acte, y en cambi ne té de tant conmovedoras, que duhen lo sentiment al cor y las llágrimas als ulls.

Los senyors Llorens, Plumer y Gil están inmillorables en sos respectius papers, aixís com també las senyoretas Rodriguez y Garrigós. Los restants actors secundan bé, y contribuïxen a fer de la companyia que actúa en Calvo-Vico un quadro perfectament armónich.

Altras produccions s' han estrenat en lo mateix teatro. Pertanyen las á que 'ns referim al género lleuger, y mereix citarse entre ellas la sarsuela *Milord Quico* per lo que's dintingeix en ella la senyora Verdecho, y la comedieta *Les criaes* per lo molt que diverteix al públich ab la graciósica dicció de sos pernatjes.

No estranyem, donchs, que cada día sia més numerosa la concurrencia al colisseu de la Gran-Via, ni que 's fundin societats que com *Lo Rat-Penal*, *Apolo* y *La Union*, s' afanyin a péndrer día pera donar sas funcions particulars, puig es just lo favor que 'l públich tributa á una empresa que l'hi dóna un repertori esoullit ab acert y uns actors que l'interpretan ab exactitut suma.—J. B. S.

BELLAS ARTS

Com prevéyam en nostre número anterior, cun-deix lo disgust entr's 'ls artistas exhibidors de la Exposició de Bellas Arts. La marejada ha anat pujant, donant finalment escándol en varis círcols artístichs, y fins atropellos com lo del diumenge passat en casa Parés, que de totas veras lamentem.

Aquet setmanari es partidari acérrim de las Bellas Arts y també de sos cultivadors; y perque estima á abdos, creu sempre que déu ser molt sincere y lleal sa opinió, pesi á qui pesi. En aquesta creencia, donchs, havem de confessar ben resoltos que la culpa tota, enterament tota, está de part dels artistas, més que paguin desgraciadament justos per pecadors.

L' Ajuntament fèu de sa part tot quant pogué; mes desde 'l dia en que se sapigué que aquesta Corporació adquiria quadros pera continuar lo creixement del comensat Museo Municipal de Bellas Arts, ja no va haverhi pintorás ni pintoret que no 's cregués ab dret de que sa obra fós comprada per aquell destíno, molestant y amohinant á tothom pera lograrho.

Pera evitar censuras, los edils feren que 'ls mateixos artistas nombressin de entre ells un Jurat pera que dictaminés sobre 'l mérit y valor de tot lo exposat y pera que fes la proposta corresponent, obrant despres l' Ajuntament en conseqüencia. La Comissió fou nombrada y cumplí ab conciencia son difícil comés; mes ara vé la bona. Com en dita elecció no podia figurarhi tothom, los pintorels y escultorels del reclam, aquells que vénen més obras per mérits de camas y llengua que per los que puguin ellas tenir d' artístich, tots aquells se confabularen, se mogueren, influïren, reclamaren, murmuraren, criticaren, escribiren y fèu tanta la polvoreda que armaren, que fèu precis, pera no perjudicar sos interessos, ampliar la llista que, si pecaba, era ja d' ésser sobradament llarga.

En l' ánimo de dits artistas estaba que lo Ajuntament no podia adquirir aquella llarga llista de obras que no volem ara calificar; mes, segons son criteri, la qüestió era estar en llista; després... qui tingués més influjo guanyaria, y aixís sembla qu' ha resultat.

L' agressió de que fou víctima lo jurat de la Exposició, lo escultor don A. V. per part de lo conegut y reputat pintor senyor M. U., no podem, per diferents motius, apoyarla; mes la creyem de molta transcendencia pera l' organizació y éxit de las futuras exhibicions en projecte. Lo càrrech de jurat, per sos molts compromisos á ell inherents, no vol apenas ningú acceptarlo y molt menos ho voldrá d' avuy en avant, desde 'l moment que inclou perill d' ésser víctima d' atropellos, en cap modo justificables.

Sentiriam que resultés cert lo que 's diu sobre l' intenció de nostres regidors, que no es altra que, en vista dels disgustos ocorreguts, desistir en las vinents d' adquirir obras y retornar á la rutina de donar medallas. No som d' aquet parer: res de medallas que sols serveixen pera enganyar á tontos; y sino, que mirin en quins certámens extrangers ne donan y veurán que son molt contats.

Si nostra Corporació municipal 'ns demanés parer, lealment li aconsellariam que seguís fent cada any una exposició, alternant las d' arts lliberals ab las d' arts industrials, ja que tant necessarias son las unas com las altrás. Que fos en las lliberals molt parco en lo comprar, que prou n' hi ha cada dos anys ab sis obras de pintura, sis d' escultura, tres de grabat y tres d' arquitectura, si aquestas son de debó dignes de figurar en nostre museo, perque, de seguir adquirint á grapats com ara, resultarà dit museo un depósit de quadros com, per exemple, l' *Hotel de Ventas*.

Y prou de Exposició: ara es menester comensar á ocuparnos de la vinenta d' arts industrials, la que té molts enemichs, tant entre los dits industrials com en los mal anomenats *artistas*.

SALÓ PARES.—Aquesta setmana no son molts los que presenten obras pictóricas en aquesta exposició. Portá la firma de Raurich lo quadro de la testera que, segons gros cartell, estaba ja adquirit per uns coneguts banquers.

La obra de que tractem es de regular tamanyo y representa un estany que té per fondo unas montanyas. L' entonació es valenta: llástima que tinga trossos tan confosos que ab dificultat sab l' espectador si son arbres ó un efecte de llum! Sobre tot, aquells núvols no crech los hagi vist may en lo natural, y en cas afirmatiu no debía copiarlos, perque lo lleig no es artístich.

En l' Hotel de Ventas hi ha aquesta setmana un quadro exposat, original del jove pintor senyor Galwey, que de totas veras recomanem als amants de las Bellas Arts.—U. D. O.

Mr. Gigout

Precedit de gran fama vingué á Barcelona en l' any 1888 durant l' Exposició Universal pera doná en

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer del Vidre, 2, quart. Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

lo Palau de Bellas Arts un curt número de concerts en l'orga del Sr. Amézua. No desmentida aquella, ha tornat á nostra ciutat y ab igual objecte, lo simpátich organista de la parroquia de S. Agustí de París, qual nom serveix d' epígrafe á aquestas ratlles.

Mr. Gigout es un verdader y acabat organista, coneixedor per complert de las infinitas combinacions que ab los registres se poden fer; músich de conciencia artística que molt se guarda de alterar, de las composicions que toca, ni 'l temps marcat per son autor. ni afeixirhi ni tréuren una nota; que sab aplicar sas composicions á 'ls registres que tenen de produhirli segur efecte; que coneix de aquest d'una manera perfecta, la tonalitat, extensió y volúmen; organista que 's coneix ha fet un minuciós y detingut estudi del pedalier, possehint d'aquesta part del orga una execució y seguritat en lo contreja que molts la voldrian per los dits. Per aixó sos baixos, notas fundamentals del acord, semblan talment notas donadas per lo contrabaix: tal es la equilibrada sonoritat y duració de las mateixas.

Per aixó l'orga á mans de Mr. Gigout, mes sembla una orquesta que no l' instrument de llenó, clarins y corneta de que tant se 'n abusa en las iglesias d' aquí. L'orga tocada per Mr. Gigout, no es l' instrument ramplon y secundari y que sols serveix pera donar descans al xantre y per fer tónica, subdominant y dominant del tó que 's verseja, no: es l' instrument elegant per essencia, al qual s' hi adaptan mes que á qualsevol altre, la tendreza, l' expressió y 'l sentiment artístich que s' eleva envoltallat d' incens á las regions de la santa gloria. Tocada per Mr. Gigout, es l' instrument solemne, grave, majestuós, indispensable en l' iglesia per completar la gravetat de sa liaúrgia y per interpretar las inspiradíssimas antifotnas de S. Gregori y S. Ambrós.

Aixó no vol dir pas que sigui Mr. Gigout un Lefébure-Wely, un Ifesse, célebre organista de Breslau, ó un Lemmens, no; pero per nosaltres es justicia dirho: posat al orga Mr. Gigout, no sabriam pas senyalarli competidor.

Té l' organista de S. Agustí de París una tant pulcra execució, que no s' explica. Y de aixó bé prou ne doná probas en lo segon concert, tocant una composició del célebre fuguista J. S. Bads, composició plena de dificultats que posan més á proba al executant quant aquestas se tenen que vénce á l' orga, ja que no admet aquest instrument, com los de percussió, mes ni menys duració musical en las notas, que la escrita. En Mr. Gigout s' hi veu al instant lo perfecte de sa execució y la irreprotxable pulsació que fa dóngui uniformitat á las notas que ataca y sempre s' hi veji la mateixa forsa, la mateixa expressió.

Si aquestas son las qualitats que vam apreciá en Mr. Gigout com executant, més relevants fóren las que 'ns demostrá com á músich improvisador en lo desarrollo del tema que 'l públich li doná.

En un próxim article parlarem, donchs, de Mr. Gigout com á improvisador.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Fins al cel...

AMOROSA

¡Vida de la meva vida!
¡Pensament de mon cervell!
¡Ilusió de ma existencia!
¡Alé de mon pobre alé!
Lo deber lluny de tú 'm crida...
¡Ja no puch mes vora teu
aspirar de ta boqueta
dolsas paraulae de mell!
De tú m' allunyo, m' aymia,
ab lo cor á trossos fet:
no m' olvidis en m' ausencia...
jo ja may t' olvidaré.

Pensa en mi com en tú penso,
estimam sempre fidel:
si mon cos de tú s' allunya
no s' allunya 'l pensament.

¡No m' olvidis! ¡no m' olvidis!
¡Adeu! ¡Adeu! ¡Fins al cel.....

Si, fins demà á n' aquest' hora
que 'ns veurem pé 'l cel-obert.

LLUIS MILLÀ.

REUNIONS PARTICULARS

ANTICHS GUERRERS.— Ab extraordinarias festas ha celebrat aquesta Societat lo primer aniversari de la seva fundació.

Exténs ha sigut lo programa, tant que ha ocupat tres dias, comensant divendres, día 10. En aquet día lo més important sigué la funció de teatro, ab las obras ¡Pobres hombres! y ¡Tío..... yo no he sido! desempenyadas ab ajust y aplauso per las senyoras Corretjer y Cau y los senyors Mirabent, Planas, Molet y Vilaplana. Ademés hi hagué concert á càrrech del tenor senyor Farreras y del notable bandurrista senyor Mas, qui executá varias pessas, acompanyantlo al piano, ab notable precisió la seva filla.

Lo segon día de las festas se celebrá ab un ball de Societat.

Diumenge se realisá la part més important del programa. Per la tarde celebraren una gran sortija 'n lo carrer de Bellafila, á quin objecte ha estat guarnit tots tres dias ab archs de ramatje, salomons y aparatos de gas, participant aixis tot lo vehinat de la festa de la casa.

Al vespre tingué lloch lo reparto de premis, del anunciat Certámen-Casulá, bonica paródia dels Jochs Florals.

Plé 'l local de numerosa concurrencia, se obsequiá á las senyoras ab bonichs rams de flors, y ja tot á punt y ben disposat pera la festa que anaba á celebrarse, se presentá, al só de pastoril orquesta, lo Consistori vestit de rigurosa negligé.

Després de breus paraulas del senyor President de la Societat, que suplicá que en la intenció de aquell acte, no s' hi vegés cap classe de pretensió, sino un motiu de broma, lo President del Consistori, senyor Alsina y Clós, llegí son discurs que sigué celebrat ab riallas y aplausos.

CONSTRUCCIÓ DE TEATROS
SERVEY COMPLERT Y BO
pera guardarropias

Per informes y detalls, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 73,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periodich

Tot lo peu de plana. .	dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana.	una » » »
Tres anuncis en plana	75 céntims » » »

Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa

A continuació, lo senyor Secretari donà a conèixer lo *fallo* del Jurat, del que resultaren concedits tretze premis, sis accésits y onze mencions honoríficas.

Se procedí a obrir-se 'ls plechs, resultant guanyador de lo flor natural, consistent en un exemplar de *rosa-escarolea*, lo senyor Marsillach, que 'n feu entrega a la nena Pepeta Brugarolas, quedant per aquet motiu proclamada Reyna de la Festa.

Donada lectura de la composició, resultà ser un extens treball, poema picaresch, d'extraordinari ingeni.

Los treballs que obtingueren los demés premis resultaren ser dels senyors Planas, Mirabent, Marsillach, Carrera, Crespi, Escaler, Andreu y Farreras, dels que se 'n donà lectura, demostrant los aplausos del públich l'acert del Jurat.

Satisfets poden estar tots los individus que componen aquesta Societat del resultat del Certamen, puig son moltes las composicions que poden sortir del modest limit de dintre casa que s'imposaren los iniciadors y 'ls senyors socis que hi enviaren composicions. Tant es aixís, que, desitjant se vegi estem en lo just, no serà estrany que en próxims números publiquem algún dels treballs premiats que més s'avinguin al caràcter de nostre periódich.—J. XIMENO.

SALÓ DE DESCANS

Lo prop passat dissapte vá representarse en lo teatro Euterpe de la ciutat de Mataró, per la companyia que dirigeix lo Sr. Tutau, la obra dramática del Sr. Moragos que dú per nom *La Vocació*, y que tant falaguer éxit vá alcansar al ésser estrenada la passada temporada teatral en lo teatro catalá de Remea d'aquesta ciutat.

Lo Sr. Tutau sapigué interpretar ab justesa lo personatge de Mossen Baldomero, qu' es un dels culminants del drama. Lo personatge de Mossen Jaume, fou ben desemenyat per l'actor Sr. Pigrau. La Srta. Sala, la Sra. Ferrer y los senyors Virgili, Guitart y Daroqui agradaren igualment als espectadors, que no escassejaren aplausos a tots y a cada hu dels artistes.

En lo teatro dels Campos de Recreo de Sabadell, va representarse l'últim diumenge lo drama *La casa pairal*. La obra fou posada en escena per la companyia dels senyors Panadés y Labastida, sent molt ben rebuda pe 'l públich.

Sembla que 's tracta d'organisar una empresa pera formar una nova companyia de teatro catalá durant la temporada d'ivern.

En lo cas molt probable de realisarse aquet plan, será de trascendencia pera la escena regional. Per avuy no dihem mes.

La secció catalana de la companyia del teatro Remea qu' ha sortit durant l'istiu a fer funcions en diversos teatros del Principat, se trova ara a Girona y d'allí passarà a Palamós y altras poblacions d'aquella provincia.

La del senyor Arolas continúa en Olot y la que dirigeix lo senyor D. Emili Graells ha comensat la temporada en Banyolas.

La funció que 's disposa en Calvo Vico pera passat demà, dissapte, a benefici de D. Manel Llorens, promet véurers molt concorreguda, fentho esperar lo escullit del programa y las moltes y merescudas simpatias que té tant distingit artista.

Las obras escullidas, son las magnificas produccions *Als lladres! Lo femater de la casa*, en que 'l Sr. Llorens se distingeix molt, y *Los zangolatinos*.

CAVILACIONS

XARADA

Lo meu tot es catalá;
y si en sílabas ho miras
y combinant las capgiras,
conto que 't poden donar
una d'ellas negació,
la dos y hu cosa qu'embruta
y tres y una, si es aixuta,
altra qu'enganxa de bó.

ROCH PALET DE RIERA.

GEROGLIFICH

NOYA

JANER

CR

ADELA

Q

eh jep! ¡senyora! ¡ey!

Q. A. DE PALLA.

Soluciones a las cavilaciones del número 37

Treca-closcas.—San Celoni, Badalona, Tordera.

Sinonimia.—Canti.

Als qu'envihin las soluciones, endevinadas, del número d'avuy y del vinent, se 'ls hi regalará un exemplar del poema *Judas*, de Frederich Soler.

Correspondencia particular

L. de la Riviere: anirá.—Sr. Vidal: ¡vol enviar nota del seu domicili. que no 'ns recorda ahont es?—J. Palmer y Pages: no l'hem rebuda.—Barber de Gracia: vosté déu afeitar ab ploma d'escriurer, porque fa 'ls versos ab navajas d'afeytar; ¡y que talla per hont li vé be!—J. Llimoner: per l'article, fassi 'l favor de véurers ab lo Director, qualsevol dia de 2 a 3. (carrer de Petritxol, 6, 5.ª)—Ipxilef: eavihi alguna altra cosa.

SECCIÓ OFICIAL

GALERÍA MOLAS Y CAÑAS

ADICIÓN al Catálech general de las obras que pertenecen a aquesta Galeria.

Lo Castell y la masia, 3 actes.—La Parentela, 3 actes.—La Stella confidente, 1 acte.—La Peste de Tartaria, 3 actes.—Lo Plet d'n Baldomero, 3 actes.—Muralla de ferro, 3 actes.—Servey de plata, 2 actes.—La capota de palla, 2 actes.—La Patizamba, 8 actes.—Jenny, 5 actes.—La última pena, 3 actos.—Un núvol de pas, 1 acte.—Un home de palla, 1 acte.—De cop y volta, 1 acte.—La Viudeta, 3 actes.—Sogra y nora, 3 actos.—D. Gonzalo, 3 actos.—Qui mes busca, 1 acte.—La ruleta, 1 acte.—La forsa del amor, 3 actos.—La Rondalla del Infern, 3 actos.

Tipografía, Susany y Companya, Muntaner 36.—Teléfono 873

PRIMER REGALO
5000 pesetas de llana
de tres posetas
se liquida a dos rals y mitj

"DOS REGALOS!"

GRANS MAGATSEMS DE J. NOGUERA

1, 3 y 3 bis, Avellana, 1, 3 y 3 bis
(Antiga casa de senyor Pau Coix)

COMERS DE LAS SIS PORTAS

Aquest gran establiment acaba de ser objecte de moltes reformas y 's trova atestat d'existencias; y havent rebut per la present estació un cumplert y variat assortit de géneros, he resolt liquidarlos a qualsevol preu.

Avellana, 1, 3 y 3 bis; LAS SIS PORTAS

SEGON REGALO
A totom que visiti
aquests grans magatsems
se li regalará un moedó.